

EBA/GL/2015/03

29.07.2015

Ghidul

privind indicatorii de declanșare pentru utilizarea măsurilor de intervenție timpurie conform articolului 27 alineatul (4) din Directiva 2014/59/UE

Cuprins

Ghidul ABE privind indicatorii de declanșare pentru utilizarea măsurilor de intervenție timpurie	3
1. Conformitate și obligații de raportare	3
Statutul prezentului ghid	3
Cerințe de raportare	3
2. Obiect, domeniu de aplicare și definiții	4
Obiect	4
Definiții	4
Destinatari	5
3. Indicatori de declanșare pentru aplicarea măsurilor de intervenție timpurie	5
3.1 Indicatori de declanșare pe baza rezultatelor SREP	6
3.2 Monitorizarea indicatorilor cheie din cadrul SREP	7
3.3 Evenimente semnificative	8
4. Implementare	Error! Bookmark not defined.

Ghidul ABE privind indicatorii de declanșare pentru utilizarea măsurilor de intervenție timpurie

1. Conformitate și obligații de raportare

Statutul prezentului ghid

1. Prezentul document conține orientări emise în temeiul articolului 16 din Regulamentul (UE) nr. 1093/2010¹. În conformitate cu articolul 16 alineatul (3) din Regulamentul (UE) nr. 1093/2010, autoritățile competente și instituțiile financiare trebuie să depună toate eforturile necesare pentru a respecta ghidul.
2. Ghidul prezintă punctul de vedere al ABE privind practicile adecvate în materie de supraveghere în cadrul Sistemului european al supraveghetorilor financiari sau privind modul în care ar trebui aplicat dreptul Uniunii într-un anumit domeniu. Autoritățile competente cărora li se aplică ghidul, astfel cum sunt definite la articolul 4 alineatul (2) din Regulamentul (UE) nr. 1093/2010, trebuie să se conformeze și să îl integreze în practicile lor, după caz (de exemplu, prin modificarea cadrului legislativ sau a proceselor de supraveghere ale acestora), inclusiv în cazurile în care anumite puncte din cuprinsul documentului sunt adresate în primul rând instituțiilor.

Cerințe de raportare

3. În conformitate cu articolul 16 alineatul (3) din Regulamentul (UE) nr. 1093/2010, autoritățile competente trebuie să notifice ABE dacă se conformează sau intenționează să se conformeze prezentului ghid sau, în caz contrar, motivele neconformării, până la 29.09.2015. În absența unei notificări până la acest termen, ABE va considera că autoritățile competente nu s-au conformat. Notificările se trimit prin intermediul formularului disponibil pe site-ul ABE la adresa compliance@eba.europa.eu, cu mențiunea „EBA/GL/2015/03”. Notificările trebuie trimise de persoane care au autoritatea de a raporta cu privire la conformarea cu ghidul în numele autorităților competente. Orice schimbare cu privire la stadiul conformării trebuie adusă, de asemenea, la cunoștința ABE.

Notificările vor fi publicate pe site-ul ABE, în conformitate cu articolul 16 alineatul (3).

¹ Regulamentul (UE) nr. 1093/2010 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 noiembrie 2010 de instituire a Autorității europene de supraveghere (Autoritatea bancară europeană), de modificare a Deciziei nr. 716/2009/CE și de abrogare a Deciziei 2009/78/CE a Comisiei (JO L 331, 15.12.2010, p.12).

2. Obiect, domeniu de aplicare și definiții

Obiect

1. Conform articolului 27 alineatul (1) din Directiva 2014/59/UE, în situațiile în care o instituție încalcă sau este susceptibilă de a încălca, în viitorul apropiat, cerințele Regulamentului (UE) nr. 575/2013, ale Directivei 2013/36/UE, titlul II din Directiva 2014/65/UE sau oricare dintre articolele de la 3 la 7, de la 14 la 17 și articolele 24, 25 și 26 din Regulamentul (UE) nr. 600/2014, inclusiv actele juridice naționale de implementare a Directivei 2013/36/UE sau standardele tehnice elaborate de ABE conform prevederii relevante din Regulamentul (UE) nr. 575/2013 sau din Directiva 2013/36/UE, care sunt aprobate de către Comisia Europeană, autoritățile competente vor avea la dispoziție cel puțin seria de măsuri de intervenție timpurie prevăzute la articolul 27 alineatul (1) din Directiva 2014/59/UE, fără a aduce atingere competențelor de supraveghere specificate la articolul 104 din Directiva 2013/36/UE. Conform articolului 27 alineatul (4) din Directiva 2014/59/UE, prezentul ghid promovează aplicarea coerentă a indicatorilor de declanșare în procesul decizional privind aplicarea unor astfel de măsuri de intervenție timpurie.
2. Pentru a spori coerența în practicile de supraveghere în ceea ce privește aplicarea acestor indicatori de declanșare, ghidul clarifică totodată cerințele pe care trebuie să le urmeze autoritățile competente atunci când stabilesc praguri privind indicatorii financiari și de risc care sunt supuși unei monitorizări de rutină în cadrul procesului de supraveghere și evaluare („SREP”), astfel cum a fost prevăzut în ghidul SREP, precum și procedurile de urmat în cazul unor încălcări ale acestor praguri.
3. Ghidul nu abordează interacțiunea dintre autoritățile competente și autoritățile de rezoluție în legătură cu încălcări ale indicatorilor de declanșare, care este deja prevăzută la articolul 27 alineatul (2) din Directiva 2014/59/UE.
4. Evaluarea conform căreia o instituție „încalcă sau este susceptibilă de a încălca, în viitorul apropiat” cerințele Regulamentului (UE) nr. 575/2013 sau ale Directivei 2013/36/UE este efectuată de către autoritățile competente pe baza evaluării complexe a acestora, inclusiv prin intermediul SREP, astfel cum a fost descris în articolul 97 din Directiva 2013/36/UE și cum a fost prevăzut în detalii în ghidul SREP.

Definiții

5. În sensul prezentului ghid, se aplică următoarele definiții:
 - a. „Condiții de intervenție timpurie” înseamnă o situație în care o instituție încalcă sau este susceptibilă de a încălca, în viitorul apropiat, cerințele Regulamentului (UE) nr. 575/2013, ale Directivei 2013/36/UE, titlul II din Directiva 2014/65/UE sau oricare dintre articolele 3-7, 14-17, 24, 25 și 26 din Regulamentul (UE) nr. 600/2014, sau ale legislației europene relevante sau legislației naționale de implementarea acestora.

- b. „Măsuri de intervenție timpurie” înseamnă măsurile de intervenție timpurie prevăzute la articolul 27 alineatul (1) din Directiva 2014/59/UE
- c. „SREP” înseamnă procesul de supraveghere și evaluare, astfel cum a fost definit la articolul 97 din Directiva 2013/36/UE și detaliat în ghidul SREP.
- d. „Ghidul SREP” înseamnă ghidul ABE privind procedurile și metodologiile comune pentru procesul de supraveghere și evaluare elaborat conform articolului 107 alineatul (3) din Directiva 2013/36/UE².
- e. „Evaluare generală SREP”, astfel cum a fost definită în ghidul SREP, înseamnă evaluarea actualizată a viabilității generale a unei instituții pe baza unei evaluări a elementelor SREP.
- f. „Scor general SREP”, astfel cum a fost definit în ghidul SREP, reprezintă indicatorul numeric al riscului general pentru viabilitatea instituției pe baza evaluării generale SREP.
- g. „Element SREP”, astfel cum a fost definit în ghidul SREP, reprezintă una dintre următoarele componente din cadrul SREP: analiza modelului de afaceri, evaluarea guvernantei interne și a procedurilor de control la nivelul instituției, evaluarea riscurilor pentru capital, evaluarea SREP a capitalului, evaluarea riscurilor pentru lichiditate și finanțare și evaluarea SREP a lichidității.

Destinatari

- 6. Prezentul ghid se adresează autorităților competente prevăzute la articolul 4 alineatul (2) litera (i) din Regulamentul (UE) nr. 1093/2010.

3. Indicatori de declanșare pentru aplicarea măsurilor de intervenție timpurie

- 7. Prezentul ghid identifică următorii indicatori de declanșare pentru decizia autorităților competente cu privire la aplicarea măsurilor de intervenție timpurie:
 - a. scorul general SREP și combinațiile predefinite ale scorului general SREP și ale scorurilor pentru elementele individuale ale SREP;
 - b. schimbări semnificative sau anomalii identificate în monitorizarea indicatorilor financiari și nefinanciari cheie în cadrul SREP, care reflectă faptul că s-au îndeplinit condițiile de intervenție timpurie;

² EBA/GL/2014/13 din 19 decembrie 2014

- c. evenimente semnificative care indică faptul că s-au îndeplinit condițiile de intervenție timpurie.
8. Încălcarea indicatorilor de declanșare identificați în prezentul ghid trebuie să determine autoritățile competente (a) să investigheze în mod suplimentar situația, dacă încă nu se cunoaște cauza încălcării și, (b) ținând cont de urgența situației și amploarea încălcării în cadrul situației generale a instituției, să ia o decizie cu privire la aplicarea măsurilor de intervenție timpurie.
9. Încălcările indicatorilor de declanșare, rezultatele investigațiilor suplimentare și deciziile cu privire la aplicarea măsurilor de intervenție timpurie, inclusiv motivele pentru neluarea unei măsuri, trebuie să fie documentate în mod clar de către autoritățile competente.
10. În cazul încălcării indicatorilor de declanșare, atunci când se ia o decizie pozitivă pentru aplicarea unei măsuri de intervenție timpurie, autoritatea competentă trebuie să aleagă cea mai adecvată măsură sau măsuri de intervenție timpurie pentru a acționa printr-o intervenție proporțională cu împrejurările specifice. În acest sens, autoritatea competentă trebuie să ia în considerare acțiunile sau măsurile de redresare prevăzute în planul de redresare, pe care instituția le-a luat sau s-a decis să le ia în viitorul apropiat.
11. Atunci când autoritățile competente atribuie unei instituții un scor general SREP de „4”, acestea trebuie să aibă în vedere colectarea de informații pentru evaluarea activelor și pasivelor instituției, astfel cum a fost prevăzut la articolul 27 alineatul (1) litera (h) din Directiva 2014/59/UE.

3.1 Indicatori de declanșare pe baza rezultatelor SREP

12. Rezultatele evaluării generale a SREP și combinațiile predefinite specifice ale rezultatelor evaluării generale a SREP și ale evaluării elementelor individuale ale SREP, astfel cum au fost definite în ghidul SREP, trebuie considerate drept indicatori de declanșare.
13. În mod specific, dacă autoritatea competentă atribuie unei instituții un scor general SREP de „4” ca urmare a SREP, conform metodologiei prevăzute în ghidul SREP, aceasta trebuie să ia o decizie, fără întârziere nejustificată, cu privire la aplicarea măsurilor de intervenție timpurie.
14. În plus, în anumite împrejurări, autoritatea competentă trebuie să ia în considerare și evaluarea elementelor individuale ale SREP care obțin scorul „4”. Astfel de împrejurări pot să apară atunci când nu există un risc ridicat pentru viabilitatea unei instituții și scorul general SREP este „3”, însă evaluarea elementelor SREP care acoperă anumite domenii prevăzute la articolul 27 alineatul (1) din Directiva 2014/59/UE indică faptul că o instituție poate îndeplini condițiile pentru intervenție timpurie, obținându-se un scor de „4” pentru elementele SREP corespondente.
15. În mod specific, autoritatea competentă trebuie să decidă dacă aplică măsuri de intervenție timpurie atunci când rezultatele SREP, care se desfășoară conform ghidului SREP, sunt

prezentate sub forma următoarelor combinații de scor general SREP „3” și scor al elementelor individuale ale SREP de „4”:

- a. scorul general SREP este „3”, iar scorul pentru guvernanță internă și proceduri de control la nivelul instituției este „4”;
- b. scorul general SREP este „3”, iar scorul pentru modelul de afaceri și strategie este „4”;
- c. scorul general SREP este „3”, iar scorul pentru adecvarea capitalului este „4”;
- d. scorul general SREP este „3”, iar scorul pentru adecvarea lichidității este „4”;

16. Atunci când se decide aplicarea măsurilor de intervenție timpurie pe baza scorurilor SREP de mai sus și se alege cea mai adecvată măsură, autoritățile competente trebuie să abordeze punctele slabe specifice identificate și evidențiate în descrierea evaluării generale a SREP sau a evaluării unui anumit element al SREP.

3.2 Monitorizarea indicatorilor cheie din cadrul SREP

17. SREP, astfel cum a fost prezentat în ghidul SREP, impune autorităților competente să monitorizeze în mod regulat indicatorii financiari și nefinanciari cheie pentru toate instituțiile. În contextul acestei monitorizări, autoritățile competente trebuie să identifice indicatorii și să stabilească praguri relevante pentru particularitățile instituțiilor individuale sau ale grupurilor de instituții care prezintă caracteristici similare comune (grupuri comparabile).

18. Atunci când identifică pragurile pentru indicatorii aferenți cerințelor prudențiale, astfel cum a fost prevăzut în Regulamentul (UE) nr. 575/2013, autoritățile competente trebuie să ia în considerare atât cerințele minime cât și cerințele suplimentare, mai exact cerințele minime de fonduri proprii, astfel cum au fost prevăzute la articolul 92 din Regulamentul (UE) nr. 575/2013 și cerințele suplimentare de fonduri proprii aplicate conform articolului 104 alineatul (1) litera (a) din Directiva 2013/36/UE fără a ține cont de cerințele privind amortizoarele menționate la capitolul 4 din titlul VII din Directiva 2013/36/UE; sau cerințele minime de lichiditate, astfel cum au fost prevăzute în partea a șasea din Regulamentul (UE) nr. 575/2013 și Regulamentul delegat (UE) nr. 2015/61³ al Comisiei, precum și cerințele suplimentare de lichiditate aplicate conform articolului 105 din Directiva 2013/36/UE.

19. În cazul în care, în vederea monitorizării indicatorilor cheie, autoritățile competente stabilesc praguri pentru indicatorii privind adecvarea capitalului la un nivel de 1,5 puncte procentuale opționale peste cerințele de fonduri proprii ale instituției prevăzute la articolul 27 alineatul (1) din Directiva 2014/59/UE, sau orice alte praguri, acestea trebuie să țină cont atât de cerințele de fonduri proprii, conform celor prevăzute la articolul 92 din Regulamentul (UE) nr. 575/2013, cât și de cerințele de fonduri proprii suplimentare stabilite conform articolului 104 alineatul (1) litera (a) din Directiva 2013/36/UE, astfel cum a fost specificat în ghidul SREP, fără a ține cont

³ Regulamentul delegat (UE) nr. 2015/61 al Comisiei din 10 octombrie 2014, JO L 11, 17.1.2015, p. 1

de cerințele privind amortizoarele menționate la capitolul 4 din titlul VII din Directiva 2013/36/UE.

20. Identificarea schimbărilor semnificative sau a anomaliilor la indicatori, inclusiv a încălcărilor de praguri, trebuie să fie considerată de către autoritatea competentă drept un factor determinant pentru investigații suplimentare și, după caz, aceasta trebuie să revizuiască evaluarea elementului SREP în cauză prin prisma informațiilor noi. Mai exact, autoritatea competentă trebuie:

- 1) să identifice cauza și să evalueze caracterul semnificativ al unui eventual impact prudential asupra instituției, acolo unde este cazul, prin inițierea unui dialog cu instituția;
- 2) să documenteze cauza/cauzele și rezultatele evaluării (pentru a asigura respectarea procedurilor SREP de către toți membrii personalului autorității competente și pentru a ține evidența rezultatelor investigațiilor anterioare); și
- 3) să revizuiască evaluarea riscurilor și scorul SREP, acolo unde este cazul, prin prisma constatărilor semnificative noi conform cerințelor din ghidul PSE.

21. În cazul în care situația financiară a unei instituții, perspectiva riscurilor și scorul SREP al acesteia pentru un anumit element se deteriorează în mod semnificativ și au un impact asupra unuia dintre indicatorii de declanșare bazați pe combinația scorului general SREP și a scorurilor elementelor individuale ale SREP (mai exact, sunt îndeplinite condițiile descrise la alineatele 14 și 15), autoritățile competente trebuie să ia o decizie cu privire la aplicarea măsurilor de intervenție timpurie.

22. Fără a aduce atingere punctului (21), în anumite împrejurări schimbările semnificative sau anomaliile legate de indicatori se pot utiliza în mod direct ca indicatori de declanșare pentru decizia de aplicare a măsurilor de intervenție timpurie. În mod specific, în funcție de caracterul semnificativ al schimbărilor sau de anomaliile legate de indicatori, în funcție de cauzele acestora și caracterul semnificativ al unui eventual impact prudential asupra instituției, și cu condiția ca instituția să îndeplinească condițiile de intervenție timpurie, autoritatea competentă, pentru a economisi timp, poate decide să aplice măsuri de intervenție timpurie imediat după identificarea cauzei și a impactului general fără a actualiza evaluarea respectivului element SREP. Evaluarea respectivului element SREP și evaluarea generală SREP trebuie să fie totuși actualizate ulterior fără întârziere nejustificată.

3.3 Evenimente semnificative

23. Anumite evenimente pot avea un impact semnificativ asupra situației financiare a unei instituții, punând-o pe aceasta într-o situație în care condițiile de intervenție timpurie sunt îndeplinite relativ repede.

24. În general, astfel de evenimente trebuie să determine realizarea de investigații suplimentare asupra unui domeniu afectat. În mod specific, printre exemplele de evenimente semnificative

care pot pune o instituție în situația în care sunt îndeplinite condițiile de intervenție timpurie se află:

- a. evenimente de risc operațional major (de exemplu, tranzacții frauduloase, fraude, calamități naturale, probleme informatice grave, amenzi considerabile aplicate instituțiilor de către autoritățile publice);
- b. deteriorarea semnificativă a sumei de pasive eligibile și fonduri proprii deținute de către o instituție pentru a respecta cerințele minime de fonduri proprii și de pasive eligibile (MREL);
- c. semnale privind nevoia de a revizui calitatea activelor și/sau de a efectua evaluarea independentă a portofoliilor/activelor specifice, spre exemplu:
 - i. rezultatele evaluării elementelor SREP, care sugerează că există o preocupare cu privire la activele care ar putea fi mai reduse decât pasivele;
 - ii. introducerea unui paragraf de observații⁴ în opinia unui auditor extern privind situația financiară a instituției, care indică o incertitudine semnificativă;
 - iii. evenimente nefavorabile care apar între sfârșitul perioadei de raportare și data aprobării emiterii situațiilor financiare, care fac dovada condițiilor care au apărut după perioada de raportare și, prin urmare, nu impun ajustarea/retratarea situațiilor financiare (evenimente fără ajustări); pentru fiecare categorie semnificativă de evenimente fără ajustări, instituția trebuie să prezinte natura evenimentului și să îi estimeze efectul financiar sau să întocmească o declarație că nu se poate realiza o astfel de estimare);
 - iv. ajustări permanente și semnificative aduse situațiilor financiare ale instituției din cauza erorilor de evaluare a activelor/pasivelor și a schimbărilor frecvente în ipotezele contabile.
- d. ieșiri semnificative de fonduri, inclusiv depozite retail ale clienților, cauzate, spre exemplu, de daunele reputaționale ale instituției;

⁴ Un paragraf de observații este un tip de paragraf inclus în opinia unui auditor extern sau o secțiune din această opinie privind situațiile financiare, care se adaugă pentru a atrage atenția utilizatorilor asupra unei probleme prezentate sau divulgate în mod adecvat în situațiile financiare, însă a cărei importanță este fundamentală pentru înțelegerea situațiilor financiare de către utilizatori (de exemplu, informații despre o incertitudine privind rezultatul viitor al unui litigiu excepțional sau al unei acțiuni de reglementare; o catastrofă majoră care a avut sau continuă să aibă un efect semnificativ asupra poziției financiare a entității). Paragraful de observații nu califică opinia auditorului; prin urmare, aceasta nu înseamnă că situațiile financiare nu prezintă în mod fidel și corect poziția financiară.

- e. pierderea neașteptată a organelor cu funcție de conducere sau a personalului care deține funcții-cheie, care nu a fost înlocuit;
- f. unul sau mai mulți membri din organul de conducere nu reușește să respecte cerințele de reglementare prevăzute în Directiva 2013/36/UE pentru a deveni sau pentru a rămâne membru în organul de conducere;
- g. evoluții descendente semnificative ale ratingului din partea uneia sau a mai multor agenții de rating externe, existând posibilitatea de a conduce la ieșiri substanțiale de fonduri, incapacitatea de reînnoire a finanțării sau activarea angajamentelor contractuale legate de ratingurile externe.

25. Atunci când ia act de producerea unui eveniment semnificativ, autoritatea competentă trebuie să identifice cauza acestuia, să evalueze un eventual impact prudential al acestuia asupra instituției, atunci când este cazul, prin inițierea unui dialog cu instituția, și să își documenteze evaluarea.

26. Autoritatea competentă trebuie să actualizeze evaluarea riscurilor și să atribuie un scor elementului SREP respectiv prin prisma tuturor noilor constatări semnificative conform cerințelor din ghidul SREP. În cazul în care, ca urmare a analizei actualizate, scorul general SREP sau combinația scorului general SREP și a scorurilor elementelor SREP se deteriorează și are un impact asupra unuia dintre indicatorii de declanșare bazați pe rezultatele SREP atunci când sunt îndeplinite condițiile prevăzute la alineatele (14) și (15), autoritățile competente trebuie să ia o decizie cu privire la nevoia de a lua măsuri de intervenție timpurie.

27. Fără a aduce atingere punctului (26), în anumite împrejurări evenimentele semnificative pot fi utilizate direct ca indicatori de declanșare pentru decizia de aplicare a măsurilor de intervenție timpurie. În mod specific, în funcție de amploarea evenimentului semnificativ și caracterul semnificativ al unui eventual impact prudential asupra instituției și cu condiția ca instituția să îndeplinească condițiile de intervenție timpurie, autoritățile competente, pentru a economisi timp, pot decide să aplice măsuri de intervenție timpurie imediat după identificarea cauzei și a impactului general fără a actualiza evaluarea respectivului element SREP. Evaluarea respectivului element SREP și evaluarea generală a SREP trebuie să fie totuși actualizate ulterior fără întârziere nejustificată.

28. Faptul că o autoritate de rezoluție lansează un proces de consultare cu o autoritate competentă atunci când stabilește dacă o instituție este „în curs de a intra în dificultate sau este susceptibilă de a intra în dificultate” trebuie considerat de către autoritatea competentă drept un eveniment semnificativ care determină evaluarea necesității de aplicare a măsurilor de intervenție timpurie pentru instituție pentru a menține sau a restaura viabilitatea acesteia și a preveni intrarea în dificultate. O astfel de situație poate să apară atunci când autoritatea de rezoluție are competența să stabilească dacă o instituție este „în curs de a intra în dificultate sau este susceptibilă de a intra în dificultate” conform articolului 32 din Directiva 2014/59/UE.

4. Implementare

29. Prezentul ghid se aplică de la 1 ianuarie 2016.